

Ob upokojitvi banskega šolskega nadzornika Ivana Štruklja

G. Ivan Štrukelj

Ze ob začetku šolskega leta smo čitali v dnevnem časopisu, da je bil med drugimi upokojen tudi banski šolski nadzornik g. Ivan Štrukelj. Toda svoje posle je opravljal še nadalje, kajti razrešitev dolžnosti šefa za osnovno šolstvo pri prosvetnem oddelku je sledila šele ta teden, in tov. Štrukelj se poslavja od svojega neumornega 37 letnega dela in odhaja

v zaslužni pokoj. Ob odhodu s tako važnega mesta mu je pogled v preteklost lahak, ker vse njegovo življenje je bilo le delo in prizadevanje.

Upokojeni v. d. banskega šolskega nadzornika je započel svojo težko učiteljsko pot l. 1900, ko je v Ljubljani položil zrelostni izpit. Njegovo prvo službeno mesto je bilo Preloka. Služboval je tudi v Robu, na Bučki in v Dobropoljah, a že l. 1913. je bil imenovan za okrajnega šolskega nadzornika v Novem mestu. Po vojni mu je bilo poverjeno mesto upravitelja osemrazredne ljudske šole na Viču, a od tu je bil l. 1925. premeščen v Ljubljano, odkoder se je še isto leto vrnil na Vič. Od leta 1928. do 1932. je bil šolski nadzornik za ljubljansko okolico, a je istočasno vršil tudi upraviteljske posle na osnovni šoli na Viču. Leta 1934. je bil premeščen z Viča na manjšinsko šolo v Ljubljani, ki jo je l. 1935. meseca septembra zapustil kot novo imenovani šef za osnovno šolstvo na prosvetnem oddelku v Ljubljani.

Vsemu učiteljstvu Slovenije je prav dobro znano organizatorično delo upokojenega g. Štruklja, toda njegovo delo se ni koncentriralo samo na enem področju, marveč se je uveljavljal tudi kot pedagoški pisatelj. Svoje članke in razprave je priobčeval v »Slovenskem učitelju«. Znan je tudi njegove knjige: »Šola in doma«, »Šolski upravitelj« in »Razredni učitelj«, ki jih učiteljstvo še sedaj s pridom uporablja.

Ko se poslavja g. Ivan Štrukelj od svojega neumornega dela, mu želimo, da bi v miru in mnogo let užival svoj zaslužni pokoj.

Zahteva po povrnitvi doklad državnim in samoupravnim uradnicam

Kakor poroča »Politika«, je sklical Ženski pokret v Beogradu 18. novembra t. l. širši sestanek članic vseh stanovskih organizacij v državni in samoupravni službi, ki so ostale po uredbi o vrnitvi doklad s l. okt. prikrajšane na svojih prejemkih.

Na sestanku so govorile zastopnice Jugoslovenske ženske zveze, občinskih nameščenk, Udruženja p. t. t. uradnic, Jugoslovenskega učiteljskega udruženja tov. Krstonošić, Jugoslovenskega profesorskega društva, Jugoslovenskega društva zaščitnih sester, Udruženja žen z akademsko izobrazbo ter se pridružile resoluciji Ženskega pokreta, ki se glasi: Kraljevska vlada je s l. okt. t. l. delno vrnila drž. uradnikom draginske doklade, ki so jim bile vzete 1935. l. To smatramo kot začetek izpolnjevanja obljube, ki jo je večkrat dala, češ da bo obravnavala vprašanje povečavanja prejemkov drž. nameščenec, kakor hitro se bo izboljšalo drž. finančno stanje.

Povečanje, ki je dobilo veljavo l. oktobra, je izvedeno samo za en del drž. nameščenec, a tudi zanj v nedovoljni meri, ker prejemki večjega dela ne dosežajo skromnega eksistenčnega minuma, a popolnoma so izključene od tega poboljšanja poročene žene v državni in samoupravni službi. Z uredbo iz l. 1935. so bile poročene žene plače zmanjšane skoraj za polovico, in to tako, da je izvršeno v nižjih položajih skupinah večje zmanjšanje; torej ekonomsko slabši so bili bolj prizadeti. To vse je bil strašen moralen in materialen udarec za njih in njihove dru-

žine. Znižanje prejemkov so smatrale kot ponižanje njihove delovne zmožnosti in usposobljenosti in kot nepriznavanje, da se njihovi napori za vestno izvrševanje dolžnosti napram državi in narodu ne cenijo isto toliko, kakor se cenijo delo ostalih uslužbencev, ker se vrednost dela izraža do gotove mere v višini prejemkov. V materialnem oziru je zmanjšanje plač znižalo njihov in njihovih družin življenjski standard na tako stopnjo, da niso več mogle živeti na način, dostojen drž. nameščenec. Znižanje prejemkov jih je primoralo, da so se odrekale higienskim stanovanjem, da so odpustile gospodinjske pomočnice, da za hrano in obleko porabijo minimalno. Posledice tako utesnjenega življenja so telesna neopornost in moralna potrtost, kar se mora občutiti tudi pri delu. A nevarna »štednja«, da se tako izrazimo, se je morala izvajati tudi na način, katerega posledice bodo najobčutljivejše za državo in narod: v rušenju zakonskega življenja in omejevanja števila otrok, ker izdrževanje več otrok daleč nadkriljuje finančne možnosti teh družin. Stanje poročenih državnih in samoupravnih nameščenk postaja še neizdržljivejše, ker so se v tekočem letu podražile življenjske potrebe povprečno za 30 %, in zaradi tega bo padel življenjski standard še nižje.

S tem, da se za poročene žene v državni službi ni popravila krivica, storjena l. 1935., se isto tako krši eno najvažnejših načel v celokupnem gospodarstvu, a to je, da enako delo zahteva tudi enako plačilo. Za vse mo-

Kadar pridete v Ljubljano, se zglasite pri obvezni manufakturni veletrgovini

R. MIKLAUC „Pri škofu“
Lingarjeva ulica — Pred škofijo,

kjer boste našli veliko izbiro blaga za moške in damske obleke po izredno ugodnih cenah
Ne pozabite: R. Miklauc, Ljubljana

ške, ki delajo za zaslužek, v bankah, industrijskih in trgovskih podjetjih, državni in samoupravni službi, velja to načelo. In ne vpraša se, ali oni poleg ene plače prejmejo še dve ali več, ali imajo lastno premoženje oni sami ali njihove žene; samo za poročene državne in samoupravne uradnice so vse te okolnosti merodajne in zaradi njih se je prekršilo načelo: za enako delo enako plačilo. Plača je ekvivalent za vložen trud v službi,

in radi tega je potrebno, da velja to načelo za vse in brez izjeme. — Na podlagi navedenih razlogov zahtevamo, da se poročeni žene v državni in samoupravni službi vrnejo v celoti prejemki, ki so jih prejemale pred uredbo iz leta 1935.

Resolucijo so oddale zastopnice organizacij na pristojna mesta s prošnjo, da se ugotovi zahtevam, izraženim v resoluciji.

Rangna lista Popravki

Jandl Franc, Slatina - Radenci, je napredoval v IX. pol. skupino 5. maja 1932. in ne 25. decembra 1933.

Stanovnik Franja, Celje, je bila prevedena v VI. pol. skupino s l. aprilom 1931. in ni napredovala 13. decembra 1934.

Jurančič Leopoldina, Telče, je napredovala v VII. pol. skupino 23. marca 1933. in ne 1. aprila 1934.

Terčak Stane, Selnica, je napredoval v VIII. pol. skupino 23. novembra 1932. in ne 23. novembra 1933.

Brcce Vladimir, Trebelno, je bil 14. avg. 1936. le ponovno preveden iz pripravniške v IX. skupino, v kateri je prebil pred odslužitvijo kadrovskega roka že štiri leta.

Modic Olga, Puconci, napredovala v VIII. pol. skupino 22. marca 1936.

Titan Josip, Puconci, je v VII. pol. skupini od 26. junija 1932. in ne v VI. pol. skupini od 1. aprila 1931.

Ingolič - Oprauš Adela, Hajdina, je napredovala v IX. pol. skupino 30. nov. 1931. in ne 11. aprila 1934.

Kirbisch Avgusta, Sv. Urban, je napredovala v VIII. pol. skupino 3. junija 1933.

Kafol Milka, Ptuj, je napredovala v VII. pol. skupino 26. jun. 1932. in ne 11. apr. 1934.

Mlekuž Zora, Št. Vid pri Ptuj, je napredovala v VII. pol. skupino 9. marca 1933. in ne v VI. pol. skupino.

Gabršček Ivan in ne Ivana, Kapla, je napredoval v VI. pol. skupino 9. marca 1933.

Zitko Marija je na 3. strani imenovana dvakrat. — Službuje v Domžalah in ne v Dol. Pirničah ali Moravčah.

Andolšek Stanišlav, Gozd pri Kamniku, je napredoval v VIII. pol. skupino 5. jan. 1937. in ne 1. februarja 1937.

Kočar Angela, Gozd, je napredovala v IX. položajno skupino 1. januarja 1937. in ne 1. aprila 1934.

Bregant Angela, Št. Janž pri Dravogradu, je v VIII. pol. skupini od 5. julija 1932. in ne od 11. aprila 1934.

Ebenspanger - Dobaja Emilija, Pertoča, je napredovala v IX. pol. skupino 15. jul. 1934., v rangni listi je pomotoma izpadla.

Ločičnik Amalija, Slov. Bistrica, je napredovala v VI. pol. skupino 1. aprila 1931. in ne 1. aprila 1933.

Zupeva Ana, Sromlje, je napredovala v VIII. položajno skupino 3. novembra 1932. in ne 11. aprila 1934.

Može Franc, Selca, je napredoval v IX. pol. skupino 9. novembra 1934. in ne 6. decembra 1934.

Kramar Alojzij, Sv. Peter, je napredoval v VI. pol. skupino 2. februarja 1933. in ne 11. aprila 1934.

Šeško Anton, Št. Ilj v Slov. gor., je napredoval v VIII. pol. skupino 12. maja 1932. in ne 11. aprila 1934.

Seja ožjega odbora učiteljev kmečko-nadaljevalnih šol

Ožji odbor je imel dne 25. nov. svojo sejo v Ljubljani. Na seji so podali svoje poročilo posamezni funkcionarji in obravnavali se je načrt za delo v l. 1937/38.

Odbor bo izdal kot drugi zvezek kmetijske knjižnice »Govedorejo«, ki jo bo napisal ing. Kropivšek. Knjižnica bo obsegala vse potrebno za pouk v kmečko-nad. šoli.

Referent svetnik Krošl je poročal, da je v tekočem šol. letu 52 šol. Novih je 11. Največ je šol in tečajev v bivši mariborski oblasti, zlasti ob severni meji in Prekmurju. Število šol bi bilo večje, pa ni dovolj sredstev za njih vzdrževanje.

Šolski upravitelji na onih šolah, kjer so že obstojale kmečko-nadaljevalne šole, naj okrožnice banske uprave, ki jih prejmejo, vložijo v arhiv in jih ni potreba vračati. Potrebno jih bodo kasneje, ko se bo šola obnovila.

Za 10 letnico ni predsednik prejel doslej še nobenega predloga. Prosimo vse člane, da pošljejo na naslov predsednika v Teharje svoje predloge.

Brošura, ki jo bo odbor izdal za 10 letnico, bo obsegala: Ideološki del, zgodovinski del, znanstveno-strokovni del (metodika pouka, izobrazba učiteljstva in učni pripomočki) in slike iz šolskega dela.

Sprejeta je bila ostavka tovariša Inkreta Alfonza, ki je odložil svoje mesto v odboru zaradi prezahtevnosti. Odbor mu izreka na tem mestu svojo zahvalo za trud in požrtvovalnost pri delu za dvig kmečko-nadaljevalnega šolstva.

Nashe kmečko-nadaljevalne šole vrše važno nalogo med šoli odraslo kmečko mladino, zato želi odbor, da bi se ustanovljale predvsem v obmejnih krajih. Odbor.

P. n. učiteljicam!

Kvalitetno delo in blago, najboljši kraj, lastna izdelava, blago in krzno direktno iz največjih tovarn, zaradi tega vam lahko nudi najlepše plašče najceneje, na mesečna odplačila le damska konfekcija

PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

Miha Kobalež:

Resolucija

V bukvah ni zapisano, kje se je rodila in ob kateri priliki je zaplahutala nad svetom, narodno izročilo pa pravi, da so jo poklicale v življenje tegobe naših dni. Pravi narodno izročilo, da se je zgodilo že približno ob stvarjenju sveta. Bog je delil dobroto, bil je radodaren, reveži in bogatini so se gnetli okoli njega, pa se je košara zmeraj bolj praznila. Kar je bilo kaj vrednega, so že drugi pobrali. Vzeli so vsak svoje, Čeh visoko plačal, Francoz politično svobodo, Anglež stalnost in demokracijo, Nemec avtomatično napredovanje, ko se je pa Slovenec prerinil do korita, je že vsega zmanjkalo. Boga je zaskrbelo, pogledal je po svojih pomočnikih angelih in vzdihnil: »Kaj pa sedaj? Da se mi je moralo kaj takega primeriti!« Nekaj časa je premišljeval, tudi angeli so iskali, kako bi se rešili iz zadrege in nekomu je prišlo na misel: »Veste kaj? Slovenec je skromen. Če samo sanja o lepih stvareh, je že zadovoljen. Vsega je že zmanjkalo, dajmo, ustvarimo resolucijo in mu jo dajmo.« In so precej ustvarili resolucijo, lepo prijazno resolucijo precej rejene sorte. Slovenec jo je previdno pograbil, pobozal jo z bogaboječimi očmi in se ponižno zahvaljeval, zahvaljeval se je vso pot in še doma je zmolil tri očenase.

Mogoče ni bilo čisto tako, a narodno izročilo navadno ne laže. Res se je od tistih dni resolucija precej izpremenila. Dobila je lepo obleko, svečan plašč, za vsako priliko drugačen. Tako se oblači še zdaj. Ker so krojači počasni, zato navadno zamudi zborovanje in pride šele na koncu, ko že večina ljudi odide. Sicer ji za ljudi ni nič kaj posebno. Leto za letom vidi iste obraze, priklanjajo se

ji na isti način — to mora postati že dolgočasno. Zato se posveča bolj sebi in svoji obleki. Krojači so marsikdaj resno v zadregi, ko ji šivajo različne trakove in dodatke, zakaj resolucija bi ne bila resolucija, če bi ne imela pisanih trakov. Sploh da veliko na modna vprašanja. Njeno polje udejstvovanja je zelo široko. Včasih kaj zahteva, drugič ugotavlja, nato spet opozarja, največkrat pa ponižno prosi. Zahteva le malokdaj, že zaradi olake ne. Zahteva le kaj takega, kar se ne da zlahka doseči in ostane najmanj sto let aktualno, n. pr. zedinjeno Slovenijo ali pa povišanje uradniških plač.

Seveda, zdaj resolucija nima več tistega ugleda, kot njega dni. Preveč se je že razmnožila, raste ko gobe po dežju. To je nerodna stvar, ki napravlja nove izdatke, treba je več košev in več papirja. Zdaj so segli že otroci po njej. Napravijo resolucijo in zahtevajo kruha, napravijo resolucijo in zahtevajo zgodovino namesto računstva — sploh — izrabili so visoko svetost resolucije za nizkotne namene. Zato je treba na vsak način reforme, velike reforme. Vsi kot en mož bi se morali postaviti v enotno fronto za obrambo starih pravic.

Predvsem naj se uvede pocenotenje v smislu splošno veljavnih zakonov. Zaradi boljšega pregleda naj se posebne resolucije prepovedo, uvede naj se ena sama z enotnim besedilom. Besedilo naj sestavi kak višji uradnik, ki ima že zadosti življenjskihkušenj in razume, kaj je potrebno in kaj ne. V tem enotnem besedilu naj se pa na vsak način izpusti vse, kar razburja ljudi. Izraža naj samo neomajeno zaupanje in mogoče še željo po boljšem vremenu. Kvečjemu naj še ugotavlja da se je življenjski standard izboljšal. Zaradi hitrejšega dela bi bilo najboljšo, če se za to enotno besedilo uvedejo

kratkotiskovine. Založi naj jih pa država, da bo imela od resolucij kako korist. Potem bi se lahko uvedli posebni statistični obrazci o številu resolucij, mogoče tudi periodična mesečna poročila. Vse to naj bi pa vodil poseben urad za resolucije s samostojnim referentom. Kar se tiče kredita za vzdrževanje tega urada, bi ne bilo treba čakati na novo proračunsko leto, dobili bi ga iz prostovoljnih 1% odtegljajev državnega uradništva.

Na vsak način se mora pomagati resoluciji spet do časti. Ne vem, če bi ne bilo dobro, napraviti kako veliko ljudsko zborovanje z narodnimi nošami in mogočnimi napisi. Vsekakor se bližajo odločilni trenutki. Če bi resolucijo ukinili, bi nastalo na svetu čudno stanje. Resolucija je hrana modernega človeka, ventil, ki napravlja pot za odmeve in odmevke ponižnih teženj, kar je vse treba upoštevati, že zaradi demokracije in napredka.

Če bi že vse drugo odpovedalo, naj se resolucije uporabljajo vsaj za centralno kurjavo, ne pa, da leže leta in leta v koših ter izgubljajo svojo toploto. Bodo vsaj indirektno koga ogrele.

Drugače so pa neobhodno potrebne in bo leta 1995. zanimiv naslov disertacije na ljubljanski univerzi »Učiteljske resolucije v prvih dvajsetih letih Jugoslavije«.

Vir:

Svinčnik

Oni dan se je učitelj Jaka zopet vsedel, obližnil svinčnik ter brskajoč po mapi dolgoval zapisoval na parir posamezne številke. Strmel je v vrsto oburnih števil in se je jezil nad časi, ko si ne more kupiti ene obleke, ne da bi si nakopal novih obrokov. Oh, ti obroki!

Eden tam, drugi sem in tako naprej, potem pa strašijo okoli tebe in odpirajo svoja žrela kakor sestradni volkovi, da te je strah. Kako grenijo človeku dolgovi življenje! Kdaj jih bo konec? Kupuje si najpotrebnejše in najskromnejše, a vendar se potaplja v njih. Deveta skupina je družba siromašnih... Zaprl je mapo in prečrtal s svinčnikom številke.

Ko bi vsaj napredoval. Da, da! Na napredovanje je učitelj Jaka že pozabil in ne spominja se več, kdaj je vložil prošnjo za višjo skupino. Da, daleč je že! Jaka ima nesrečo in kadar drugi režejo hlebec kruha, on ne dobi niti drobtinice... Oh, ko bi le napredoval, kako bi se v teh časih razlikoval. Hitro je vzel svinčnik in pisal, kakor bi imel že v žepu denar... Poplačal bi počasi to, dokupil bi to in to in še to najpotrebnejše, da bi se kdo ne spodtaknil ob njegov »luksuse«. Taka malenkostna razlika, tako velike spremembe v skromnem Jakobem življenju in vendar mogoče, radi enega svinčnika nemo goče. Potegnil je s svinčnikom preko svojih sanj in žalostno vzdihnil.

Sicer pa še lahko izračuna, kdaj bo prišel v najvišjo skupino, v tisto, od katere ga odneso pod črno zemljo. To mu je pa težko, ker je svet skočil iz tečajev in teče vse življenje po negotovi poti... Jaka je poiskal razpredelnice in različne stare ročne kataloge, računal in se potil, da že dolgo ne tako, tudi svinčnik je parkrat ogrizel. V deveti skupini je največ učiteljev, od nekeje v sredini in že deset let preseda v njej. Preden se bodo tovariši pred njim pomaknili naprej in njemu napravili prostor, bo trajalo še deset let. Čudno je to, da se moramo tovariši umikati drug drugemu, kakor da smo si na poti. Tako se bodo vsi pred njim pomikali iz skupine v skupino do pete, kar bo trajalo... 10 je že v osmi, še deset za drugo polovico